

СВЯТОТО БЪЛГАРСКО ДЕЛО

Навършват се 1090 г. от смъртта на първоучителя български - свети Климент Охридски. Вече повече от хиляда години истинският му принос за българската и световната култура остава - волно или неволно - негостатъчно осветен, да не кажем по-вярния факт - съзнателно премагьчаван. Това води и до принизяване на най-значителния принос на българския творчески гений в световната култура - създаването на "кирилицата", гело на свети Климент и грухобния му събрам свети Наум.

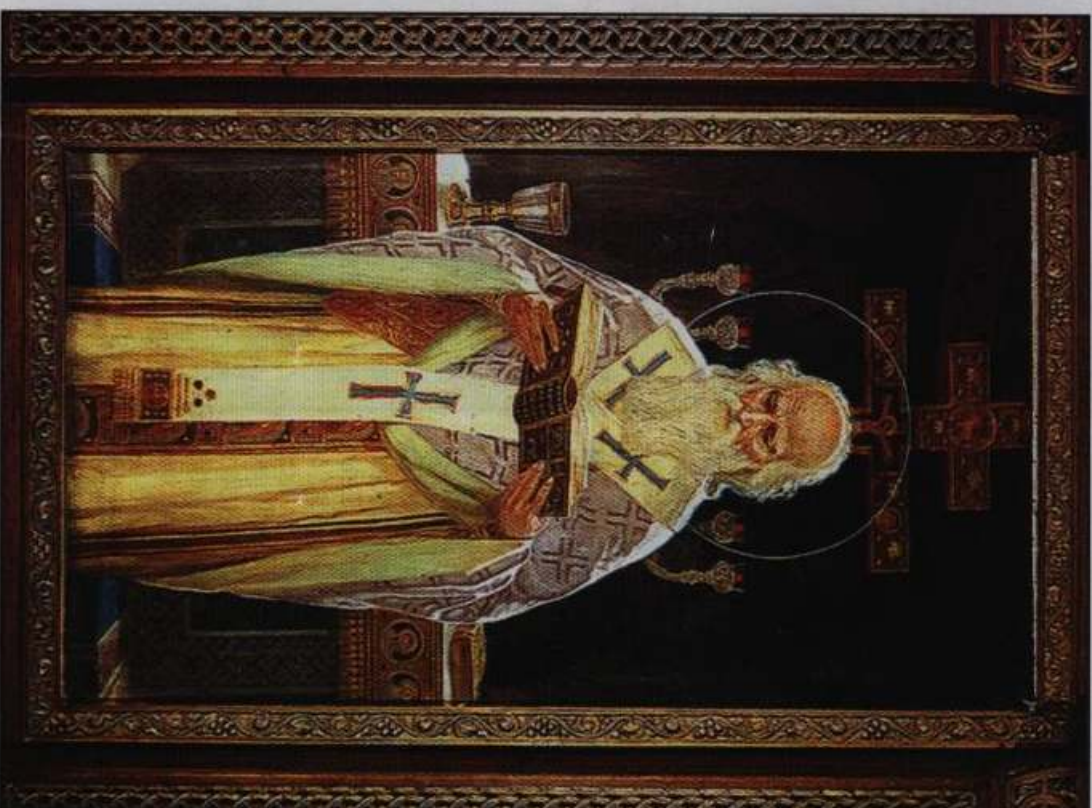
Подчертаваме тезу факти, защото в житейните писания на първоучителя Климент Охридски е казано, че "той е ученик Методиев, роден благородник от Мизия", т.е. от земите на българския княз. От гругуи погатики се твърди, че той е "от благородно семейство, близко го гбора на княза".

Няма спор, че "глаголицата" като първа азбука, създадена от братята Кирил и Методий в манастира Полихрон в Мала Азия, почива върху гобора и нареченето, които са характерни за българските славяни плътно населяващи околностите на Солун. По същество

"глаголицата" е оригинално и самобитно творение, но оформено гекоративно погблияние на гругинската и арменската азбука, използвани от живещите негалеи от манастира Полихрон народи в Мала Азия.

Някъде около и след 855 г. "глаголицата" е вече осъществен факт. Чрез нея светите братя и техните ученици пребеждат с голям труг и търпение на славянски език Библията и първите богослужебни книги. Този успех е повод Константинопол да изпрати по искане на великоморавския княз Ростислав гвамата братя и техните ученици на просветителска мисия във Великоморавия - прогължила 40 месеца /863 - 867/.

Във Велгераг, столицата на Великоморавия, Кирил и Методий организираат местни училища, в които заедно със своите помощници и ученици подготвят бъдещите свещенослужители и учители на моравските славяни. Просветителската гединост на гвамата братя срещнала обаче яростната съпротива на немско-латинското гухобенство. Това налага братята да се върнат в Константиннопол, за да полу-

Св. Климент Охридски

чат съвет от патриарх Фотий. И на отиване, и на връщане те имат възможността да посетят Венеция и Рим, да пробедат успешен гислут и защитят правото на славяните да слушат и проговяват Божие слово на рогния си език. При връщането им през Рим в 869 г. новият папа Агриан II тържествено приема братята и благослава азбуката и новописаните книги в църквата "Санта Мария Магжоре". Наскоро след това, на 12 февруари 869 г., Кирил заболява тежко и умира скоропостижно.

Методий се връща във Великоморавия като провзгласен от папата архиепископ на Панония, но съпротивата срещу неговото присъствие там прогължава чак го смъртта му през 885 г. Веднага след това немскоезичното гухобенство прогонва учениците му и значителна част от тях прогава като робу във Венеция. Трима от най-приближените го Методий обаче - Климент, Наум и Ангеларий, са спасени от българския княз като помощници на български аристократи и твърде бързо през България

СВЯТОТО БЪЛГАРСКО ДЪЛО

от стр. 1

ската крепост Белград се озовават в гворциите на Борис I.

Сега българският властел отново и още по-загубено се запознава с дейността и творчеството на двамата солунски братя и техните ученици. Тъкмо това сега е било особено необходимо за българския княз Пронциателният муржавически ум разбира, че българското писмено слово ще съхрани вървещият народ от проникващите в страната византийски гурхобници и проповедници, разпространяващи новата вяра на ромейски език. Така писаното на роден език слово ще се превърне в най-мощен фактор за окончателното оформяне на новата българска народност в цялата етническа територия на българските славяни.

Тъкмо затова първото, което предприема българският княз, е да положи началото на две книжовни школи - в столицата Преслав и втората в най-югозападната част на гържавата с Охрид, Дебол, Купичевица. Там той израща и най-опитния от просветителите - Климент. Така

князът изгражда гурхобнатата ос, пресичаща цялата гържавна територия и пострепенно и трайно консолидираща новата народност.

Вторият важен проблем, който привлича вниманието на Борис I, е, че "глаголицата", азбуката, която властелят явно познава още преди мисията на двамата солунски братя във Великоморавия, според него е самобитен декоративно изработен принос на българската народностна цивилизация, но е с труднофункционално приложение. Доказателство за това е и първобавното преписване на богослужбните книги в многобройните скриптории, които князът създава както в Преслав, така и в Охрид. Тъкмо затова той поставя като фундаментална задача през Климент, Наум и Константиин Преславски /Ангеларий вече е починал/ създаването на нов тип бързо приложима функционална азбука, евентуално дори с използване на елементи от гръцката азбука. Не знаем за колко време е станало създаването на тази втора и трайно приложимата практика българска азбука, но вън от съмнение е, че огромният брой ученици и сътрудници как-

то в Охрид /над 3500 души/, така и в Преслав осигуряват възможност не само за усъвършенстване на новата азбука /наречена с благословейна признателност от Климент - "кирилица"/, но и възможността за всепо-ускорено създаване многобройни преписи на български език на богослужбните книги.

Така че "кирилицата", умвървила се във вековете и разпространена с течение на столетия от бреговете на Адриатика до Тихия океан писменост, е чист български принос към писмената култура на славянски и неславянски народи и на цялата човешка цивилизация.

През IX - X в. по българските земи проурлява да се пише и с "глаголица", но "кирилицата" бързо разпространява новото писмено слово във всички слоеве на гурхобния и културен живот на България, а чрез богослужбните книги я предава като "своята българско гело" в земите на Сърбия, Русия и Влахия.

На "глаголица" проурляват да пишат в Словакия /X - XII в./, Чехия /до XII в./, а най-голямо се срещат глаголически писмени паметници в Хърватия - чак до XVIII в. /а печатен глаголически

шифт дори до XIX в./ Днес са запазени само около 18 писмени паметника с "глаголица" и милиони, и милиони ръкописни и печатни творби със създаената от първоучителя български светли Климент Охридски и поуд скитъра на свети цар Борис безспорна българска азбука "кирилица".

Затова унизително за България, за създавателите на "кирилската азбука" и за историческата истина е да се оперегеля 24 май като "празник на славянската писменост". В гурхобителност много от славянските народи не пишат с тези букви, но милиони творци от Адриатика до Тихия океан са създавали през вековете принос в славянската и общочовешката култура именно благодарение на създаената в гържавата на свети цар Борис и от първоучителя български светли Климент Охридски "българска кирилска азбука". Работелпето и угоодничеството не бива да фалшифицират историята на човечеството и приноса на народа ни в неговата култура. Затова не пречете на младото наше поколение да знае истината и да нарича с истинското име Святата българска азбука.